Ortografia de les consonants

> *Moltes consonants sonen igual i s'escriuen diferent. Aquí tens les regles que resolen més dubtes i els mots en què més es falla.*

1 B o V

- **B** davant de l i r (*moble*, *obrir*) i darrere de m (*embolicar*, *combinar*). Excepcions: *tramvia*, *circumval·lació*.
- **V** darrere de n (*canviar*, *enviar*) i a l'imperfet dels verbs en -ar (*cantava*, *anàvem*).
- Si a la família hi ha una **p**, s'escriu **b**: *llop → lloba*, *rep → rebut*. Si hi ha una **u**, s'escriu **v**: *neu → nevar*, *viu → viva*, *escriu → escrivia*.
- Diferents del castellà: *advocat, avet, covard, governar, savi, vermell* (amb v); *berruga, biga, rebentar* (amb b).

2 S, SS, C, Ç, Z

- Entre vocals, **s** sona sonora (*casa*, *rosa*) i **ss**, sorda (*massa*, *passeig*, *assemblea*).
- **Z** per a la sonora a principi de mot o darrere de consonant: *zero*, *zona*, *onze*, *dotze*, *setze*.
- **Ç** per a la sorda a final de mot o davant de a, o, u: *feliç*, *braç*, *començar*, *forçut*.
- En general, si en castellà o en francès hi ha c o z, en català hi haurà c o ç (*canço*, *informació*); si hi ha s, en català hi haurà s o ss (*assassí*, *sentiment*).

3 Ela geminada (l·l)

- Els mots que comencen per *al·l-, col·l-, il·l-, mil·l-*: *al·lèrgia, col·legi, col·laborar, il·legal, il·lusió, mil·límetre*.
- Els acabats en *-el·la, -il·la, -el·lar, -il·lar*: *novel·la, tranquil·la, cancel·lar, oscil·lar*.
- Altres de freqüents: *excel·lent, intel·ligent, instal·lar, paral·lel, pel·lícula, sol·licitar, satèl·lit*.
- **Sense** ela geminada: *alegria, celebrar, elaborar, milió, revelar, selecció, solució*.
- Canvien de sentit: *vil·la* (casa) / *vila* (població); *al·ludir* (esmentar) / *eludir* (evitar).

4 La hac

- Amb h en català i no en castellà: *harmonia, hivern, hissar*.
- Sense h en català i amb h en castellà: *ou, os, orfe, orxata*.
- Hac intercalada: *prohibir, vehicle, ahir, subhasta*.

5 G o J, TG o TJ

- Davant de e i i, normalment **g**: *gener, gimnàs, metge*. Però **j** en *jersei, jeure, Jesús* i en els mots amb *-ject-*: *objecte, projecte, subjecte, injecció*.
- El so de *metge* s'escriu **tg** davant de e, i (*jutge, viatge*) i **tj** davant de a, o, u (*platja, mitjó, pitjor*).

6 X, IX, TX

- **X** a principi de mot i darrere de consonant: *xarop, xocolata, panxa, punxa*.
- **IX** darrere de vocal: *caixa, peix, coix, baix*.
- **TX** per al so de *cotxe*: *despatx, fletxa, cotxe*.

Practica-ho

Omple els buits. Les solucions són al final.

1 La meva germana és _____.
○ abogada ○ advocada ○ advogada

2 Aquest _____ ha fet molt de fred.
○ hivern ○ invern ○ ivern

3 Té _____ al pol·len.
○ alèrgia ○ al·lergia ○ al·lèrgia

4 Ahir vam veure una bona _____.
○ película ○ pel·licula ○ pel·lícula

5 Han fet una _____ dels millors candidats.
○ selecció ○ seleció ○ sel·lecció

6 Ens veiem a les _____ del matí.
○ once ○ onse ○ onze

7 Aquí està _____ fumar.
○ prohibit ○ prohivit ○ proibit

8 Has acabat el _____ de la casa nova?
○ progecte ○ projecte ○ proyecte

Les meves notes

Solucions

1. **advocada**. «Advocat», amb v.
2. **hivern**. «Hivern», amb h.
3. **al·lèrgia**. Els mots en al·l- porten ela geminada: «al·lèrgia».
4. **pel·lícula**. «Pel·lícula»: ela geminada i accent a la í.
5. **selecció**. «Selecció» no porta ela geminada.
6. **onze**. Essa sonora darrere de consonant: z, «onze».
7. **prohibit**. «Prohibir» porta hac intercalada i b.
8. **projecte**. Els mots amb -ject- s'escriuen amb j: «projecte».